

Purim Brit and The Eternal People

R. Mois Navon

Adar 5779

Very interesting halacha concerning a brit that falls on Purim – when are we to do the brit – before the Megilla or after?

שו"ת דברי יציב [רבי מסנז, 1905-1994] חלק אורח חיים סימן רצו – "מתי למול בפורים?"

BY, THD, RDVZ, PH, GRA all say it is done AFTER the megillah

RAMA, MA, AHS, HA all say it is done BEFORE the megillah

א) בב"י יו"ד סוף סימן רס"ב כתב בשם או"ח **שמלין אחר קריאת המגילה וסיום התפלה**, וכן כתב בתרומת הדשן סי' רס"ו, **וברדב"ז ח"א סי' רנ"א, ובפר"ח סי' תרפ"ז ס"ק ב'**, וכן דעת הגר"א באו"ח סו"ס תרצ"ג.
אך הרמ"א שם כתב, כשיש מילה בפורים **מלין התינוק קודם קריאת המגילה, ובמג"א סק"ג**: דכתיב ו"ששון" זו מילה. וכן כתב גם **במטה משה סי' תתר"כ, ובנוהג כצאן יוסף** [מנהגי פורים אות י'], **ובערוך השולחן** "ולכן כשיש מילה בפורים מלין התינוק קודם קריאת המגילה כדי שנוכל לקרות וששון [כלומר צריכים לקיים את מצות המילה כדי שבשעת קריאת המגילה שנאמר "וששון" יהיה זה לאחר שכבר קיימנו זאת]. וכן הוא בחיי אדם דהמנהג כרמ"א. ומי יבא אחר המלך מאן מלכי רבנן להכניס ראשו בין ההרים הרמים להכריע ביניהם, אך אמרתי להעיר קצת בביאור הענין.

Now, the Sanzer Rebbe in his Divrei Yatziv brings these opinions and says that he certainly isn't going to decide between all these giants. Nevertheless, he would like to try to explain the unusual opinion of the Rama.

The Sanzer notes that the Rama's source is in Mahara Tirna [R. Yishak Isaac Mitirna, d.1425 – wrote Sefer Minhagim] who says that the Megilla says **LaYEHUDIM hayta ora** – and since we want the kid to be included in the YEHUDIM so we need to give him a brit mila. But, says the Sanzer, the kid is a JEW already – everyone knows that even without the brit he is a Jew and we are mehalel Shabbat for him if necessary. The Sanzer is not "poseil" the idea, but he wants to understand what it means to make the kid a "Jew."

הנה מקור דברי הרמ"א במנהגים למהר"א טירנא [רבי יצחק אייזיק מטירנא, 1425] שהביא כן ממנהגי מהר"א דמלין בין קריאת התורה לקריאת המגילה, ובהגהות שם כתב וכן במנהגים ישנים משום דכתיב במגילה **"ליהודים היתה אורה"** ואם לא מל אותו קודם לא היה בכלל יהודי וכו' עיין שם, וצריך ביאור לשונו דאם לא מל אותו לא היה בכלל יהודי, דפשיטא שגם קודם המילה יש לו דין ישראל גמור לחלל עליו את השבת וכו"ב. ובמהרי"ל בסגנון אחר קצת וז"ל, ואמר חתנו הח"ר קאפמן סמך דבמגילה נאמר ליהודים היתה אורה וגוי להכי מלין מעיקרא להיות גם התינוק בכלל יהודי, ואמר מהר"י סג"ל סמך משום דכתיב אורה ושמחה וששון וכו' וששון זו מילה עיין שם, והובא ג"כ בדרכי משה סי' תרצ"ג אות ד'.

So the Sanzer explains that the Gem in Megila 16b says that the verse – **Leyhudim hayta ORA vSIMCHA vSASON vYikar** – refers to 4 mitzvot: ora=torah; Simcha=Y'T&SHBT; sason=mila, yikar=tefillin. On this Rashi explains that Haman was gozeir on all 4.

והוא בש"ס מגילה ט"ז ע"ב, "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר" אמר ר' יהודה אורה זו תורה וכו' שמחה זה יום טוב [ושבת] וכו' וששון זו מילה וכו' ויקר אלו תפלין, וברש"י [כתב] שעל כל אלו גזר [המן], ...

And so, says the Sanzer, it appears that the sages hint to the fact that if one had fulfilled any one of these mitzvot, it was enough to be saved from Haman.

Now the Sanzer wants to understand more specifically why does the brit mila save from Haman's decree, so he brings the gemara in Gitin that says, KI ALEICHA HORAGNU KOL HAYOM, this refers to MILA (zu mila).

The Sanzer writes that B'SHAAT HAGEZEIRA the goyim identify us as Jews by our MILA and they kill us; and so B'DIN, for identifying as a Jew, one can claim his sechar with the Jews at the time of a miracle.

ונראה שחכמינו הקדושים התכוונו לרמז בזה דאף מי שלא היה בידו כי אם מצוה אחת מאלו, כדאי היא זכות המצוה להגן בעדו להנצל מגזירתו של המן הרשע, ... ולגבי מצות מילה י"ל ג"כ, דבגיתין נ"ז ע"ב, "כִּי־עָלֶיךָ הִרְגָנוּ כָּל־הַיּוֹם" ר' יהושע בן לוי אמר **זו מילה** שניתנה בשמיני, וי"ל משום דע"י מצוה זו ניכר יהדותם בשעת הגזירה, וגם אז כיון שע"י היה בכלל הגזירה של להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים, לכן בדין הוא שיטול שכרו להיות עמהם בשעת הנס.

Now, it should be clear that the Sanzer is not giving some kind of magical solution: have a brit mila, be safe for life. The Sanzer lost his entire family in the holocaust (wife and 11 kids), and saw with his own eyes more than one Jew go to the gas chambers with a brit mila, *kasher lemehadrin*.

The point the Sanzer is making is that the Jewish people are God's witnesses – we stand as testimony that there is an involved creator of the world. How do we do that? By surviving against all odds. By seeing the goyim come against us in every generation and, though they are successful at inflicting losses, heavy losses, they are never successful in destroying us. Why? Because, as we say every Pesah, *shebchol dor vador kamim aleinu lechaloteinu – veHKBH matzileinu miyadam*. The only explanation for the eternity of the Jew is God. Historically, we should have been gone a long time ago.

We are the eternal people, *Am Hanetzach*. That means that the Jewish PEOPLE are guaranteed survival; but there are no guarantees for the individual – that is up to heavenly calculations (*besbonot shamayim*) that are beyond the comprehension of mere mortals.

The brit mila does not guarantee to survival. What it does guarantee you is that if you identify as a Jew, then, when and if, you are saved as Jew, you fulfill the great and holy mission of bearing witness to the creator in the world. If you are part of the people, then you are part of the great testimony, you bear witness to hand of God in history. This is not about a way to stay alive, this is about a way to be alive, alive with purpose.

And this is what it means to have mila to be considered a JEW – OF COURSE you are a Jew when you are BORN to a Jewish mother – BUT you are NOT REALLY a Jew until you IDENTIFY as a Jew – when you assume the role of the Jew in the world – chased because of your beliefs and SAVED because of your God.

... וזה שרמז המהרי"ל להיות גם התינוק בכלל יהודי, שע"י שיהיה נימול יכלל בתוך אחיו בני ישראל להריק עליו מהשפע הנשפע בימים אלו על היהודים, ועיין במגילת סתרים שמה והבן.

ויעויין מ"ש ביערות דבש [ח"יב בדרוש לז' אדר בק"ק אלטינא ד"ה אבל] ע"ד הילקוט [רמז תתרנ"ט] ב"יג לחדש שנים עשר הוא חדש אדר ביום השלישי במזל אריה ואריה מלך וכו' לכל מקום שהוא רוצה הופך את פניו להשמיד ולהרוג וכו' והיינו שבו מזל מאדים כנודע ואש"ד דמא [שופך דם], ולכך חשב המן להשמיד אבל נהפך עליהם כי ישראל ע"י מילה הפכו הדם ולכך נאמר ליהודים היתה אורה [ושמחה וששון] וכו' זהו מילה עיין שם.

And this is why the Rama, et al., wants you to do MILA before the MEGILA: to show that this mitzvah – identifying as a Jew to bear witness to God – is what the megillah is all about. It is the bearing witness to the hand of God in history that served to foil the plans of Haman. This is what Jewish history is about, this is what the Megilla is about – perhaps that is why the Megilla will be read even after the Messiah comes.

וי"ל דלכן מלין קודם המגילה להראות שמצוה זו עמדה להם להפר עצתו ולהשיב גמולו בראשו. ...

This teaching is all the more profound coming from the Sanzer who lost his entire family to the pursuits of the 20th century Haman.

And as the Sanzer Rebbi, after the heavy losses in his time, stood and bore witness that there is a God who watches over his people, so too do I, though tiny and without comparison, stand as witness, despite the heavy losses of the 8 holy Torah scholars who were murdered in cold blood in the Mercaz Yeshiva; I stand before you today as witness that God saves his people for I was there, and God, through His mercies which are inscrutable to man, saved me to be witness to His hand in history.

May we be zoche to see the day when all the Amalakim of the world are silenced and God's "throne" is finally whole, as the Midrash explains:

פסיקתא זוטרתיא (לקח טוב) שמות פרשת בשלח פרק יז סימן טז
טז) ויאמר כי יד על כס יה. כל זמן שהרשעים בעולם, כביכול אין כסאו שלם, ואין השם שלם, בטלו רשעים מן העולם, הכסא שלם והשם שלם, שנאמר מלחמה לה' בעמלק: